

Handläggare

Rebecka Grönjörd

TillTrafiknämnden
2026-02-12

Hinderstorpsparken, Grönare Stockholm. Inriktningsbeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden beslutar att godkänna förslag till inriktning och ge trafikkontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Hinderstorpsparken, Grönare Stockholm upp till 5 miljoner kronor, som underlag för ett kommande genomförandebeslut. Projektets totala utgift beräknas till 25 miljoner kronor.
2. Trafiknämnden anmäler beslutet till Järva stadsdelsnämnd.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
AvdelningschefKarin Tufvesson Hjelmfeldt
Enhetschef

Sammanfattning

Trafikkontoret föreslår en upprustning av norra delen av Hinderstorpsparken, Rinkeby. Utformningsförslaget omfattar åtgärder för att stärka gröna samband och ge en jämnare temperaturmed trädplantering, samt åtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Genom att skapa multifunktionella ytor, som både kan fördröja skyfallsvatten och bidra med lekvärden, fler platser för vistelse och en variation av aktiviteter, bidrar förslaget till en socialt hållbar helhetslösning.

Projektet är en del av etapp 5 inom Grönare Stockholm. Urvalet av projekt har gjorts av en bedömningsgrupp med bred förankring i

stadens förvaltningar. Etapp 5 ska särskilt utveckla och stärka följande kriterier:

1. Gröna samband och biologisk mångfald
2. Skyfallsproblematik
3. Värmeöar i urbana miljöer
4. Platsbrist, mångfunktionella ytor och platser
5. Buller
6. Social hållbarhet

Inom projekt Hinderstorpsparken hanteras samtliga kriterier i någon form. Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner förslag till inriktning och ger trafikkontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Hinderstorpsparken, Grönare Stockholm upp till 5 mnkr. Projektets totala utgift beräknas till 25 mnkr.

Introduktion till projektet

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 (utl. 2017:30, dnr 171–1292/2016) Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Riktlinjerna syftar till att generellt stärka stadens gröna kvaliteter i alla stadsdelar. I kommunfullmäktiges budget 2017 utökades också trafiknämndens investeringsbudget med 300 mnkr. Den utökade investeringsramen resulterade i 32 investeringsprojekt som genomfördes under åren 2017–2022.

Trafiknämnden antog i april 2021 (dnr T2021-00487) ett utredningsbeslut för Grönare Stockholm etapp 4 med ambitionen att fortsätta investera för att stärka stadens gröna kvaliteter. I kommunfullmäktiges budget 2022 tillfördes trafiknämnden 280 mnkr i investeringsplanen för åren 2022–2025 för fortsatt arbete med Grönare Stockholm.

I kommunfullmäktiges budget för 2024 anges att trafiknämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska påbörja en femte etapp av Grönare Stockholm med utgångspunkt i de tidigare urvalskriterierna: gröna samband och biologisk mångfald, skyfallsproblematik, värmeöar i urbana miljöer, platsbrist, mångfunktionella ytor och platser, buller samt social hållbarhet. I kommunfullmäktiges budget för 2025 anges att trafiknämnden ska fortsätta arbetet med Grönare Stockholm med en förlängd budget till 2027.

För etapp 4 togs en multikriterieanalys fram utifrån urvalskriterierna biologisk mångfald, skyfall och urban värmeproblematik. Multikriterieanalysen resulterar i en lämplighetskarta som visar de områden där de tre kriterierna sammanfaller. I etapp 5 har underlagen utvecklats och en expertgrupp har värderat projekt för projekt. Utifrån de kriterier som fastställts av kommunfullmäktige har en bedömningsgrupp, med bred förankring i stadens förvaltningar, gjort urvalet av projekt till Grönare Stockholms etapp 5.

Upprustning av Hinderstorpsparken, Rinkeby, är ett av de större projekt som utretts inom etapp 5 av Grönare Stockholm.

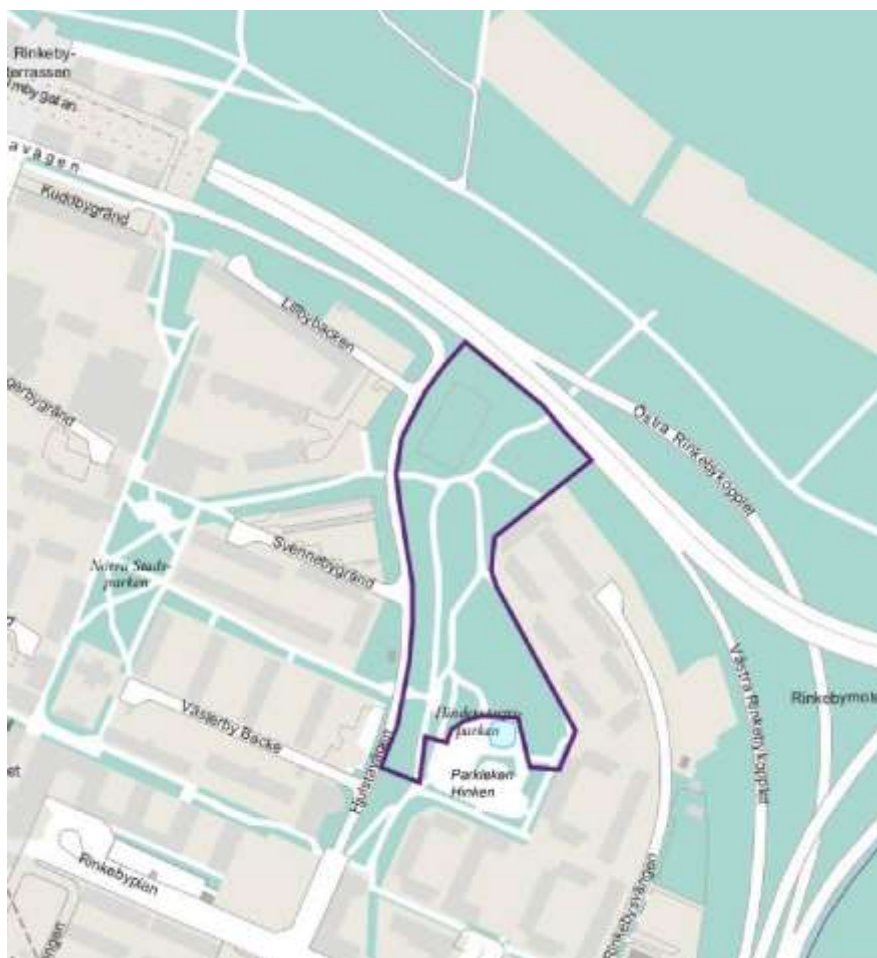

Bild 1. Karta över Hinderstorpsparken, Rinkeby, där lila markering visar projektområdet.

Trafikkontoret
 Stadsmiljö

Fleminggatan 4
 Box 8311
 104 20 Stockholm
 Telefon
 Växel 08-508 27 200
rebecka.gronjord@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
 Org nr 212000-0142
start.stockholm

Mål och syfte

Stadens övergripande mål inom arbetet med Grönare Stockholm består av att stärka stadens gröna värden. Inom etapp 5 innebär det att särskilt utveckla och stärka nedanstående kriterier:

1. Gröna samband och biologisk mångfald
2. Skyfallsproblematik
3. Värmeöar i urbana miljöer
4. Platsbrist, mångfunktionella ytor och platser
5. Buller
6. Social hållbarhet

Inom projekt Hinderstorpsparken hanteras samtliga kriterier i någon form. De gröna sambanden till Järvafältet ska stärkas och den biologiska mångfalden i Hinderstorpsparken ska gynnas. Parkens fördröjnings- och tillfälliga magasineringsskapacitet av skyfallsvatten ska öka. Effekterna av höga temperaturer ska minskas genom ökad krontäckningsgrad. Bullerstörda delar av parken ska få en utformning som visuellt tonar ned närheten till E18.

Genom en utformning som lägger till flera funktioner i delar av parken som idag har få målpunkter, kan Hinderstorpsparken bli en socialt trygg park som främjar ett jämställt användande för flera målgrupper och alla åldrar, året om.

Befintlig situation

Hinderstorp var ett putsat trähus som innan dagens bostadsområde Rinkeby byggdes ut 1968, låg en bit väster om Hinderstorpsparken. Platsen för Hinderstorpsparken har aldrig varit bebyggd, utan brukats som åker och äng. Genom parkens dalgång visar karta från 1636 åkrar med grävda diken. På var sida om dalen finns idag fortfarande spår av bergknallar med tall- och lövträd från det brukade landskapet (bild 2).

Bild 2. Foto från Hinderstorpsparken som visar dalgången från det tidigare jordbrukslandskapet med berghällar och tallar längs dalens ena sida. Fotot är taget mot söder, och visar även linbana, dansbana och lekplatsen med plaskdammen.

Idag är parken omgiven av flerfamiljshus, främst från 1960- och 1970-talen. Byggnaderna omges av grönområden med gångvägar, med tydlig separation av bil- och gångtrafik. I norra änden av parken utgör E18 en skarp gräns, med transparenta bullerskärmar och en tunnel för gång- och cykeltrafik till Järvafältet och Igelbäckens kulturresevat (bild 3).

Bild 3. Foto mot norr som visar GC-tunneln under E18 som är en av få kopplingar mellan Rinkeby och Järvafältet. På bron och längs vägen finns transparenta bullerskärmar.

Bild 4. Foto mot söder med Kvarnby bollplan och bostadsbebyggelse i bakgrunden.

I delen närmast E18 ligger konstgräsplanen Kvarnby bollplan, som inte går att boka, vilket innebär att den är tillgänglig för parkens besökare (bild 4). I Hindertorpsparkens centrala del ligger ett utegym som riktar sig till vuxna och ungdomar. Det finns även en dansbana/scen, linbana och längs skogens sluttning lekskulpturer och permanenta kojor.

I parkens södra del ligger parkleken Hinken, en lekplats med stort upprustningsbehov och som saknar parkleksbyggnad. Plaskdammen behöver byggas om med ett nytt teknikhus.

I stadens cykelplan klassas den nord-sydliga parkvägen genom Hindertorpsparken, mellan Järvafältet och Rinkebysvängen som ett huvudstråk. Denna koppling under E18 är en av få kopplingar för gång- och cykel mellan Rinkeby och Järvafältet.

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon
Växel 08-508 27 200
rebecka.gronjord@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

I anslutning till parken finns flera förskolor och skolor upp till årskurs 6 som använder parken och parkleken flitigt. I södra änden av parken ligger Rinkeby vård och omsorgsboende.

Hindertorpsparkens placering i ett dalstråk medför stora nivåskillnader, som i vissa delar tas upp med trappor och slänter. Parkvägarna har varierande lutningar, där vissa är brantare än

riktlinjerna för tillgänglighet. Det finns sittmöbler med armstöd och ryggstöd, men sofforna är få och slitna. Parkens belysning, i kombination med bemannad parklek, bollplan och utegym ger förutsättningar till vistelse i parken under större delen av dygnet.

Hinderstorpsparken har en varierad natur med många ekologiska värden. Det finns bevarade berghällar, äldre tallar och lövträd och spår efter tidigare kulturlandskap. Parken ligger delvis inom Rinkeby-Bromstenstråket i Stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald: Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista (se bild 5).

5. Rinkeby-Bromstenstråket

Bild 5. Hinderstorpsparken visas med röd markering i förhållande till ett av de utpekade stråken som är lämpliga för förstärkningsåtgärder av grönstrukturen. Kartbild från Stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald: Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista.

Parkens norra del avvattnas ytligt norrut och ingår i Igelbäckens avrinningsområde. Även delar av Rinkebys bostadsområde rinner av ytligt genom parkens norra del innan vattnet når Igelbäcken. Parkens södra del avvattnas i stället ytligt söderut mot en större lågpunkt vid korsningen Rinkebysvängen/Ingebyvägen, strax väster om trafikplats Rissne, innan vattnet leds vidare mot Igelbäcken i Sundbyberg (se bild 6).

Bild 6. Hinderstorpsparken visas med röd markering och vattendelaren med svart. Allt regn som faller norr om vattendelaren avrinner ytligt mot Igelbäcken medan resten avrinner mot Råstabäcken i Sundbyberg.

Endast mindre lågpunkter förekommer inom parkområdet. Vid dessa lågpunkter, liksom i parkens norra del där avrinning från Rinkebys bostadsområde passerar, kan vattenansamlingar uppstå vid skyfall. Att vatten tillfälligt samlas i parken innebär dock inte nödvändigtvis några större problem, så länge infrastrukturen inte tar skada. Avrinningen från parkens norra del, i riktning mot Igelbäcken, orsakar inga nämnvärda översvämningsrisker. Däremot, avrinningen från parkens södra del kan ge upphov till översvämningsrisker vid bostäder samt medföra framkomlighetsproblem i det angränsande vägnätet (se bild 7).

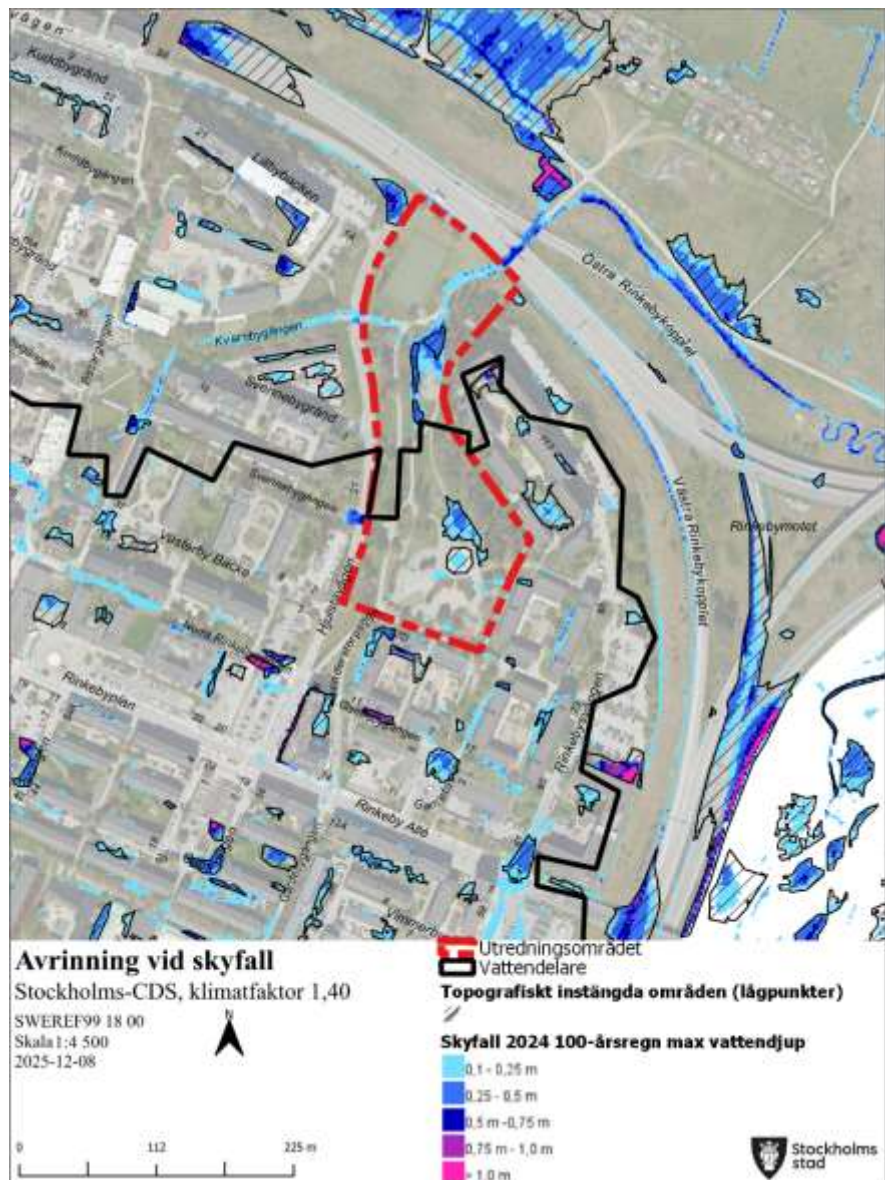

Bild 7. Maximala vattendjup vid 100-årsregn. Mindre vattenansamlingar kan uppstå inom Hindertorpsparken (Hindersparken är markerad med röd streckad linje). Söder om parken kan översvämningsrisker uppstå vid bostäder och vägnätet.

Vid temperaturkartering ligger Hinderstorpsparken delvis inom Rinkebys större sammanhängande värmeö (se bild 8). Särskilt exponerade platser är hårdgjorda ytor inom lekplatsen, bollplanen och bilvägarnas asfaltsytor.

Bild 8. Hinderstorpsparken visas med blå markering i förhållande till gul yta som motsvarar värmeö i temperaturkartering (källa: Stockholms stad, miljöförvaltningen).

Som grund för den planerade upprustningen av parken genomfördes två dialoger i parkleken Hinken under hösten 2024. Vid dialog 1 hölls intervju med ansvarig parklekspersonal. Dialog 2, som riktade sig till barn, ungdomar och vuxna, utfördes som en enkätundersökning med möjlighet till fritextsvar och att rita. Dialogens fokus låg på parkleken, men synpunkter som rör projektförslaget kan urskiljas. Det finns ett behov av tydligare och mer välkomnande entréer till parken för att öka tryggheten. Vuxennärvaro är viktigt för social hållbarhet. Få äldre personer vistas i parken, och det saknas platser i parken för äldre att samlas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret. Kontoret har i utredningsskedet haft dialog med Järva stadsdelsförvaltning.

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon
Växel 08-508 27 200
rebecka.gronjord@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Åtgärdsförslag

Förslag till inriktning

Under utredningsskedet har en programhandling med åtgärdsförslag för hela Hinderstorpsparken tagits fram (se bild 9). Avsikten var att få en helhetsbild av förutsättningarna och klargöra vilka möjligheter som finns för att genomföra åtgärder för ökad biologisk mångfald, förstärkta ekologiska samband, höja parkens sociala funktioner och gestaltning, samt förbättra skyfallshanteringen.

Bild 9. Karta över Hinderstorpsparken där lila markering visar hela området som ingick i utredningsskedet. Inför inriktningsbeslutet har norra delen av parken valts ut för vidare projektering, enligt bild 1.

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon
Växel 08-508 27 200
rebecka.gronjord@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Inför inriktningsbeslutet har norra delen av Hinderstorpsparken valts ut för vidare projektering (se bild och bilaga 1 illustrationsplan). De föreslagna åtgärderna bedöms ge bra effekt i relation till investerade medel. Förslaget bedöms stärka de gröna sambanden med Järvafältet och Rinkeby-Bromstenstråket, höja den biologiska mångfalden och öka krontäckningsgraden för ett jämnare mikroklimat. Förslaget bedöms även skapa förutsättningar för att bli

en inkluderande park som främjar ett jämställt användande av parkens olika delar och rum. Mångfunktionella ytor tillkommer som möjliggör fördröjning av skyfallsvatten (se bild 10).

Sammanfattningsvis genomförs följande åtgärder:

- Plantering av träd i parkens kanter för att stärka parkens olika naturtyper och öka krontäckningsgraden. Unga tallar för succession, blommande och bärande träd och buskar för insekter och djurliv. Skydd av äldre tallar sker genom slyröjning.
- Ängsytor skapas, genom ändrad drift och sådd för att gynna pollinatörer och ge en variation av upplevelser.
- Sandblottor och faunadepåer (t ex sandytor och stockar som boplats för insekter) skapas för ökad biologisk mångfald.
- Fler sittplatser för vila och samvaro.
- Boulebana, klätterblock, grillar och pumptrack ger aktivering för ungdomar och äldre.
- En ny scen.
- Höjdsättning och anläggning av rännor ska möjliggöra att vatten från en större yta avrinner mot parken. Där ska avrinningen hanteras för att avlasta nedströmsliggande områden som löper översvämningsrisk.
- Sänkor anläggs i dalgången där vatten kan fördröjas vid kraftiga regn. I de flesta fall är det torrlagda miljöer som kan fungera för lek med stenar, stockar och växter.
- Ny belysning på bollplanen, längs parkvägarna och vid entréerna till parken.
- Skyltning för orientering och pedagogisk information kring biologisk mångfald.

Bild 10. Illustration som visar Hinderstorpsparken sedd mot norr med en av de föreslagna sänkorna som kan fördröja skyfallsvatten. Illustration: Karavan landskapsarkitekter AB

Avvägningar och konsekvenser gällande förslagen inriktning

Biologisk mångfald

Förslaget innebär att parken får ett flertal nyplanterade träd och buskar. Vald vegetation ska möjliggöra ökad biologisk mångfald och jämnt mikroklimat. Parkens vegetation ska vara tålig för lekslitage, torra perioder och i vissa lägen dagvattenfördröjning. Det ställer krav på anläggningen av växtbäddar och skötsel under etableringstid, vilket är frågor som ska följa genom projektets hela planering.

Skyfall

Förslaget innebär att ett mindre flödesstråk, som i dagsläget avrinner längs parkens kant och vidare mot bostäderna söderut, i stället ska ledas in i parken för magasinering och fördröjning. Även avrinningen från själva parkområdet ska, i den mån det är möjligt, fördröjas med syfte att minska översvänningsriskerna nedströms. De föreslagna åtgärderna avser endast hantering av flöden från parkens södra del.

Inga skyfallsåtgärder planeras för parkens norra del, som avvattnas mot Igelbäcken. Detta motiveras dels av att översvänningsriskerna mot bäcken bedöms vara små, dels av att Igelbäcken ofta har låg vattenföring under sommarmånaderna.

Tillgänglighet

Utvecklingsförslaget av Hinderstorpsparken följer *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*. I vidare arbete kommer utformning av mark och val av utrustning att preciseras, där hänsyn och avvägningar kommer att tas till personer med olika typer av funktionsnedsättningar.

Trygghet

Förslaget innebär att flera platser för samvaro och olika aktiviteter skapas i parken, för flera målgrupper. I kombination med komplettering av befintlig belysning och tydligare entréer till parken ger förslaget förutsättningar för att fler vuxna besökare vistas i parken under längre tid, vilket kan stärka tryggheten.

Jämställdhet

Parkens flexibla utformning underlättar spontan användning som möjliggör att besökarna kan träffas, umgås och vistas efter sina egna behov och intressen. Parkens gestaltning med bra kopplingar mellan olika platser bjuder in ovana användare att närma sig olika

aktiviteter. En inkluderande utformning av parken ska vara ett ledord genom projektets hela planering.

Barnkonsekvenser

Genom att utveckla och stärka parkens gröstruktur och de nedsänkta ytorna med lösa naturmaterial kompletteras parken med miljöer där barnen uppmuntras till en annan typ av lek jämfört med lekplatsens oföränderliga utrustning. Lek i naturmiljöer kan främja utrymme för fantasi och möjlighet att skapa egna platser. Parkens utformning ska även underlätta samling vid evenemang för barn, på scenen eller på parkens gräsytor.

Samordning av investeringsprojekt

Parkleken Hinken är i stort behov av upprustning och utveckling för att möjliggöra fortsatt verksamhet. I utredningsskedet har möjlig utformning och kostnadsbedömning tagits fram för Hinken. Inför inriktningsbeslutet har området för parkleken lyfts bort då bedömningen är att åtgärderna i resten av Hinderstorpsparken bättre motsvarar Grönare Stockholms kriterier. Vidare dialog med Järva stadsdelsförvaltning kommer att hållas i projektets nästa skede gällande upprustningen av lekplatsen. Genom gemensam planering i både projektering- och entreprenadskedet finns samordningsvinster som begränsar påverkan av parkens användning.

Tidplan och genomförande

Tidplan

Aktivitet	2026	2027	2028
Genomförandebeslut (TN)	x		
Projektering	x		
Upphandling		x	
Entreprenad		x	x

Trafik under byggtiden

Entreprenaden för ombyggnationen kommer under en period att påverka gång- och cykeltrafiken genom Hinderstorpsparken. Omledning av gång- och cykeltrafik inom parken kommer att vara den primära lösningen.

Ekonomi och finansiering

Investering

Projektets planeringsutgifter beräknas till 5,0 mnkr fram till genomförandebeslut. Projekts totala investeringsutgift uppskattas till cirka 25 mnkr. Bedömningen baseras på framtagna utredning och investeringskalkyl.

Projektet redovisas inom Grönare Stockholm och inryms inom nämndens utökade investeringsplan fram till och med 2027. Kostnader för projektet från 2028 inryms inom den långsiktiga investeringsplanen. Projektet projektleds av trafikkontoret med kontorets investeringsmedel, men sker i nära samverkan med stadsdelsförvaltningen. Projektet har inga identifierade ej aktiverbara utgifter eller inkomster.

Driftkostnader

Kontoret beräknar att driftkostnaderna för trafikkontoret kommer att öka något med anledning av att ansvar för belysning för bollplanen och utegymmet överförs från Järva stadsdelsförvaltning till trafikkontoret.

Driftkostnaderna för Järva stadsdelsförvaltning kommer att minska för till exempel belysning, men öka för andra åtgärder som tillkommande aktivitetsytor. I vilken omfattning driftkostnaderna kommer att förändras beror på utformning och drift av åtgärderna, vilket kommer att preciseras i senare skede.

Projektet beräknas medföra ökade kapitalkostnader på sammanlagt cirka 1,9 mnkr per år från och med år 2028. Kapitalkostnaderna, som avser avskrivningar med en genomsnittlig preliminär avskrivningstid om cirka 20 år och intern ränta om 2,8 procent, minskar därefter successivt med gjorda avskrivningar.

Risk/Osäkerhet

Jämfört med en upprustning av en park av motsvarande storlek riskerar Hinderstorpsparkens projekteringstid och projekteringskostnad att bli mer omfattande, genom den dubbla funktionen som fördröjningsyta och viss osäkerhet kring läge för befintliga dagvattenledningar.

Det finns en risk för högre entreprenadkostnader och försenade leveranser till följd av rådande världs- och marknadsläge.

Utredningsskedet har inte omfattat markprovtagning för att identifiera eventuella föroreningar eller kvalitet på schaktmassor. I nästa skede kommer markprovtagning att utföras.

Projektet hanterar riskerna genom ett ökat riskpåslag i kalkylerna och genom att ta fram en ny kalkyl inför genomförandebeslut.

Höjd behöver tas för att entreprenadtiden kan behöva sträcka sig över 2028.

Slut

Bilaga

1. Illustrationsplan

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon
Växel 08-508 27 200
rebecka.gronjord@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm